

FANTOMSKO KORIJENJE

MARINA ČOVIĆ

SADRŽAJ

FANTOMSKO KORIJENJE	6
Fantomsko korijenje	7
Đana	8
Dan kad sam ostavila oca	9
Šta ide dalje	11
Pura lučnica	13
Izdaja	15
Did	17
Nisam te se naslušala	19
U budućnosti	21
Zvijezda padalica	23
 STARE FOTOGRAFIJE	 24
Na trasi snajpera	25
Ljubav	27
<i>Zrak je gust poput mulja</i>	29
Sestrin čuvar	31
Pelegrinka	33
Stare fotografije	34
Ja bih trebala znati	36

GLADOVANJE KOŽE	37
Ljubav u rinfuzi	38
Tvoje golo stopalo u mojoj ruci	39
Megi	40
Biljarske kuglice	42
Gospodarica	43
Gladovanje kože	44
Sisa-nosalica	45
Prvi travnja	47
Dokaz postojanja	48
Dobro je	49
Sreća da sam te rodila	50
 PRELIJEVANJE	 51
Preljevanje	52
Još jedan dan	54
Podbuhla žena u ogledalu	55
Izolacija 2020	56
Katarina	58
Mercedes	59
 NESANICA	 61
Nesanica	62

<i>Sporo je nedjeljno popodne</i>	63
Planovi	65
Biti dobar	67
<i>Daj mi to šta te proganja</i>	68
 ŽENA KOJA ME POPRAVLJA	69
Pupčana vrpca	70
Promjena	71
Nije svijet Marinocentričan	73
Nepoznato dobro	74
Ženi koja me popravlja	75
Borba	76
Rat i mir	77
 SUTRADAN SVE ISPOČETKA	79
Ulaznica	80
Kupres	82
Poljubac viška	83
Zlatni rat	84
Bolnica	85
Evo tu, baš tu	86
Sve ispočetka	88

O autorici	90
Impresum	91

FANTOMSKO KORIJENJE

FANTOMSKO KORIJENJE

Ponekad se zapitam
Gdje bih bila da nije bilo rata?
Bih li završila ćaćin faks?
Našla ljubav?
Bila majka?
Putovala?
Zimovala na Jahorini
Ljetovala u Makarskoj
Trusila ćevape na Bašćaršiji
Ne bi bilo žaljenja
Lelujanja
Između ovog i onog svijeta
I neumoljive vuče
Fantomskih korijenja

ĐANA

Dobar dan, dobar dan

Rekla je Đanina papiga Koki
Počele su uzbune i barikade
Nitko nije vjerovao
Da će stvarno rat
Prestala je škola
Đanu nisam dugo vidjela

Dobar dan, dobar dan

Đana je prala uši
Ujutro nakon prespavanja
Jele smo Poli do besvijesti

Dobar dan, dobar dan

Na putu do škole
U izlogu knjižare vidjela sam
Najljepše bajke svijeta
I poslije ih dobila za rođendan

Dobar dan, dobar dan

Kod nas je bila redukcija struje
Pa je moja mama nazvala njenu
Da pita možemo li kod njih ispeći
Zamrznute Ledove trokute od sira

Dobar dan, dobar dan

Koki je kreštal u dvorištu ispred zgrade
S mnoštvom nepoznate djece
Đana se penjala na ogradu
Pravila se da me ne zna
Tad sam prvi put čula
Da je ona Muslimanka, a ja Hrvatica

DAN KAD SAM OSTAVILA OCA

Trebao je to biti običan ručak
Sjedila sam za stolom
Sa svojih deset i kusur godina
Na prozoru sive deke
Zastori u kazalištu
Netko umire
Netko se rađa
Nekog mobiliziraju
A netko dobro zarađuje

Sutra bježimo iz Sarajeva, rekla je majka
Čekaju nas tri mjesta
U najnovijem Caritasovom autobusu
A ona nije trpjela miris novog vozila
Moje širom otvorene oči
Sudarile su se
S očevim oborenim pogledom
Zagrizla sam usnicu da zadržim suze
Tata mora čuvati stan
Prenijela je informaciju
Poput interventnog policajca
A ja, kao da sam svezana udovima
Za dva divlja konja
Koji trče
Svaki na svoju stranu
Nisam htjela ostati
A ni biti bez oca
Otrčala sam u WC
Ni tada nisam voljela
Da me gledaju dok plačem

Sad se to prepričava
Kao anegdota

Dan kad sam ostavila oca usred rata
Dan otkad se više nigdje nisam osjećala sigurno
I te suze koje su ocu bile utjeha
Dokaz ljubavi
Dok je noću sam
Grlio naše raščupane lutke
I pisao nam pisma
Obasjan
Svjetlošću granata

ŠTA IDE DALJE

Pazim da iz vida ne izgubim
Majčin maslinastozeleni Rašicin džemper
Dok prevelikim koracima ide kroz gomilu
Tek ponekad se okrene
Jednom rukom drži mlađu sestru
A u drugoj torbu
S naša tri života
Suha su mi usta
Zrak je gorak
Oko nas crvene lokve
U koje se ne skače gumenim čizmicama
Samaritanci stoje za pazarskim tezgama
Diješe žuti kruh
Kakav nikad prije nisam vidjela
Rijeka ljudi nadire na Stup
Prema parkiranim autobusima
Ulaze samo oni koji su na spisku
Zgnječit će me
Uzet će autobus i dignut ga na ramena
Okružuju ga poput čopora divljih pasa
Svađaju se, mole, plaču
Čovjek sa spiskom ne popušta
Tijelom brani vrata Caritasova autobusa
Strah mi udara pod rebra
Treba doći do vrata
Majka tijelom poput ralice krči put pred nama
Moja ruka u njenoj
K'o nakalemljena voćka
Konačno ulazimo
Ona sjeda kraj sestre
A ja kraj nepoznate žene
Koja grli crnu veliku lakiranu torbu

Sa zlatnom kopčom na sredini
I mahnito trepće
Autobus mili kroz gomilu
Koja udara po njemu
Okrećem leđa prozoru
Da ne vidim
Šta ide dalje
A šta ostaje

PURA LUČNICA

Šetnja bi započela kod Azrine kuće
Moja unuka, od kćeri,
Došla iz Sarajeva
Rekla bi baba svojim namazanim usnama
U karmin crvenoj haljini
Istaknuta trbuha
Preko kojeg bi prošla
Nekoliko puta rukama
Kod Vese bi optrčale dvorište s vučjakom,
Moj paž bi poskakivao
Ali ne i babina nalakirana vikler frizura
Zamirisao bi češnjak na maslacu
Pura lučnica
Kojom bi me baba
Svako jutro za doručak šopala
Nekad je bila siromašna
Zato smo sad jeli svako dva sata
Pa bismo preko Brke
Izbile na glavnu cestu
Na kojoj se kosilo ljude za vrijeme rata
Baba je krišom hranila vojnike
I čuvala kuću u koju je sve dala
Rata od kojeg je zadnja od nas pobjegla

Došla k nama
Ravne nepočesljane kose
Blijeda i izgubljena
Jedino joj je koža ostala ista
Poput zrele šljive
Meka i glatka
Tanka granica
Između pamuka i stakla

Između mira i rata

IZDAJA

Njena srušena kuća na Ilidži, gdje sam rasla
Prilaz za auto s obje strane praćen špalirom ruža
Vrt s jagodama iz kojih pršti sladak sok kad ih zagrižeš
Svi naši razgovori do u noć
Kasnije u Mostaru
U njenoj izbjegličkoj kuhinji
Koje bi svako malo prekidala
Da bi mi ponudila Rum čokoladicu ili komad mesa

Kad nešto ne bi bilo dobro
Baba ne bi na prvu ništa rekla
Samo bi joj oči poput žabinih
Iskočile još više
Po tom sam znala da sam pogriješila
Tako bi se i majka odala
Samo bi ona odmah reagirala

Imala sam osam godina
Kad sam počela pratiti
Kako tetka za kavom
Poput ribe
Skuplja
Svoja roza namazana usta
Uvlači dok joj obrazi ne uđu u sebe
I potom visoko otpuhuje dim
Jednom je toliko pričala da joj je cigareta izgorjela do prstiju
U panici ju je ispustila
I napravila rupu
Na našoj zagasito zelenoj kutnoj garnituri
Kad nije gledala, ukrala sam joj jednu i bacila je pod kauč
Dok sam čekala babu
Da dođe vlakom u Sarajevo da me pričuva
Sakrila sam se u rupi između frižidera i kuhinjskih vrata

Okinula upaljač i povukla
Nije bilo tako slatko
Kao šta je izgledalo
Dok je tetka pušila
Bilo je gorko i odvratno
I nisam znala šta bih s cigaretom
Pa sam otrčala na balkon
I bacila je preko
Nije otišla dalje od devetnaestog kata
Odmah ispod nas
Tako je susjeda i znala
Kome treba da pokuca
Završila je na novom stolu od bambusa
Stolnjak se zamalo zapalio
To sam čula od babe
Dok je prepričavala mojoj majci kad je došla s posla
Na južnom balkonu
Do kojeg je bio širom otvoren prozor sobe
U kojoj sam do maloprije spavala
Odjednom tajac
Čula sam majku kako stupa
Prepoznala bih taj bat među stotinama
Uletjela je u sobu
Izvukla kajiš
Povukla deku s mene
I počela da udara
Tako me moja baba izdala

DID

Ulazim u sobu
Bljesak iznenađenja na njegovu licu,
Parče sreće koje se brzo gubi

Sjedam na krevet
Pored njegovih nogu
Zagrlila bih ih
Ali osjećam da nije moje mjesto
Pored toliko bližih

Njegove zjenice plutaju
Između dvije dimenzije, pa se vraćaju
Kao da čekaju
Da još nešto obavi
prije nego šta se puste od obale

Pričam mu
Sjećate li se, dide,
Iako mi nije did, nego svekar
One sestre šta je sjedila za starim drvenim stolom
Pored vrata odjela
Pratila tko kome dolazi i izlaze li samo posjete vani
Uvijek joj je nos virio poviše Slobodne Dalmacije
Jedno jutro
Dok sam Vas čekala da dođete s toplom turskom kavom
Pitala me jeste li mi otac
Bila je uvjerena da jeste, a i ja sam dide tako osjećala

On šuti i gleda u prazno
Čuje samo na jedno uho
I to baš ono na kojem sad leži
Svekrva se nadvija nad njega
Tankim glasom ponavlja za oktavu više:

Rekla ti je Marina da kad je ležala u bolnici
Da je pitala tamo sestra jesi li njoj otac
Čujem Eli, čujem! i nastavlja gledati u prazno
Pa šta ništa ne kažeš onda!

Pričom suši moje obraze
A obećala sam sebi da neću
Pored svega još sam joj i ja došla na brigu
Pogledavam prema didu
Nije ni bijel ni žut
Nego siv
Oči su mu zatvorene
Onda ih otvara
Pune straha
Tko zna odakle se vratio
Svi smo oko njega
Vučemo ga nevidljivim konopima nazad na krevet
I ne puštamo, ne puštamo
Pitamo se
Gdje će duša
Sad kad se tijelo umorilo

NISAM TE SE NASLUŠALA

Volim te, je li to hoćeš da ti kažem?

Rekao si jednom davno, dok smo se svađali

Pa ja znam po tvojoj njušci kad ulaziš u kuću kako si

Veza nam tuli prazno godinama

Kad okrenem tvoj broj ne znam šta reći

Pa poklopim

Ti sijediš, majka kaže, i znam da će se uskoro dogoditi

A nisam te se naslušala

Tvojih priča o Krleži

I kako ga je jedna važna kritičarka špotala na početku

Ili kad si čuo na CNN-u

Da su našli novi lijek za depresiju u spreju

Ali ga još testiraju, odmah si me nazvao

Ono kad si u Sarajevu punio želudac vodom

Kao najboljim pečenjem

Ili kad si učio programirati

Da ne misliš na granate

I evo sjedim u tvojoj kući

Gdje nisam bila dobrodošla godinama

Jer je red da se dragi i oni manje takvi

Zovnu na ono šta slijedi poslije

U zraku je miris pršuta i kave

Klapaju tanjuri, kuckaju noževi i viljuške

U pozadini mnoštvo razgovora

Ali ni jedan o tebi

Milujem tvoj kauč,

Šta će se sada dogoditi s njim?

Pijem čistu vodu,

I zurim

U crnu sliku na TV-u

U BUDUĆNOSTI

U budućnosti će rat biti protjeran iz mojih pjesama
Prestat ću misliti na ono šta je moglo biti

U budućnosti ću biti zrela i staložena
Neće biti srkleta*
Znat ću šta hoću i kako se do tog dolazi

U budućnosti ću dizati girju
Raditi Amerikanca** i Rusa***
Paziti na prehranu
Kolesterol i štitnjaču

U budućnosti ću planinariti
Osvajati male vrhove
Vidjeti Firenzu, Siciliju
Čak i Australiju
Šetati satima,
Šetati sama,
Šetati sa psima
Šetati, šetati,
Nikako neću provesti dan
Sjedeći ispred monitora

U budućnosti ću svaki dan čitati
I pisati, pisati
Prepravljati i opet porađati

Za sve za šta danas ne nalazim vremena
Naći ću u budućnosti,
Ako me pričeka

* žurbe, hitnje

** kolokvijalni naziv za Američki zamah (American swing); vježba s girjom

*** kolokvijalni naziv za Ruski zamah (Russian swing); vježba s girjom

ZVIJEZDA PADALICA

Jelene više nema
Motor
Mokra cesta
Glava bez kacige
Stupić ispred gimnazije
Dan prije njenog osamnaestog rođendana
Ćaća mi nije dao plakati

Uskoro će prijemni
Čemu?
Možda me već sutra ne bude
Sanjala sam
Lelujale su bijele, prozirne zavjese
Kraj mog uzglavlja
Njena duga, tanka kosa
Osmijeh
Kao da je opet tu

U Zadru promašaj
Vraćam se kući
Život je skrenuo drugim tračnicama
Ćaći će suza u oko
Kad čuje da ću njegovim stopama

Palim cigaretu
Sjedam na hladni mramor
Danas je točno tri mjeseca
Otkad si iščupana iz mog života
E, moja Jelena, Ješka
Sve si osvijetlila
I nestala
K'o zvijezda
Padalica

STARE FOTOGRAFIJE

NA TRASI SNAJPERA

Trebala mi je vječnost da pređem
Dugačku dvosmjernu cestu ispred našeg nebodera
Kad sam išla u školu
Majka je rekla: Čekaj dok ne bude auta
I ja sam strpljivo čekala da nestane
I najudaljenija točka od auta s mog vidokruga
A ona je s balkona vikala
Ajde Marina!
Jesen me uvijek sjeti na Halidu Šukman
Moju učiteljicu
Njena kosa u crvenkasto-narančastim tonovima
Vješto natapirana
I vunena smečkasta pelerina
Kojom bi se zagrnula
Izgledala je dostojanstveno poput opernih diva
Sad spremna da zapjeva
Iz dubine trbuha
Škola Ivana Gorana Kovačića
S ogromnim predvorjem
I sjajnim mramornim stepenicama
Ograda oko školskog dvorišta
Na kojoj sam poderala nove štrample
Kad sam je preskakala
Bio je taj jedan granap
Na putu do škole
Zvao se *Kiwi*
Tu sam krišom kupovala Kinder jaja
Unutra su bili plavi nilski konjići
Koje sam skupljala
Senadov mini Mercedes
Šta sam ga vozila po njihovom dnevnom boravku
Na oduševljenje njegovog ćaće

Koji je toliko želio žensko dijete
Valjda je i Senad to osjećao
Pa me zato makazama po kući ganjao
Ćaća mu se za glavu hvatao
Susjed Milivoj nasuprot našeg stana
Stavio je bombu u ormarić iznad vrata
Kad je odlazio na Pale
A tamo je bio sat za struju
Uvučeni prostor ispred velikog lifta
S nosivim zidom
Gdje smo ja i sestra spavale
Na stolicama
A mama se brinula jer su mi noge virile
Na trasi snajpera

LJUBAV

Kad se rodila sestra
Imala sam tri i po godine
Majka me proglasila za veliku
Kad je geler probušio dva zida
Pa i onaj od kupaonice
Otac i majka su se upravo bili nagnuli
Nad kadom da pokupe
Šta je ostalo od tegle kisele paprike
Nakon što su se ispravili vidjeli su rupu u zidu
U razini svojih glava
Kad smo bili u ELBIH-u*
Bilo mi je trinaest
Bile smo nas tri
A ja sam bila posve sama
Kad bacaju petarde
Otac se baca na pod
Kad pada kiša tužna sam
Jer nemam gdje pobjeći od sebe
I sve je bez nade
Kad prođem kroz tu ulicu u Solinu
Gdje su male zgrade poredane uredno u liniju
A u prizemlju kvartovski kafići
Okruženi cvjetnim gredicama
Sjetim se tih davnih dana
Ilidže, babine kuće, Bore
I njegovih *Sedam palmi* u koje nikad nisam sjela
Znam samo da je otamo izletio vučjak
Dok me je majka vozila u kišobran kolicima
A ja lamatala rukama
Kao nervozna ptica
Pas je uhvatio zalet
Majka je u zadnji tren podmetnula stražnjicu

I spasila mi ruku
Šest mjeseci injekcija
U slučaju da je bjesnoća
A nije
U pitanju je
Čista
Ljubav
Majčina

* Odmaralište za radnike u Makarskoj koje je za vrijeme rata služilo kao prihvatilište za izbjeglice.

*

Zrak je gust poput mulja
U kojem se skrivaju šarani
Teško ga je gutati
Otac sjedi na kauču, svojoj utvrdi
I drži prekrižene ruke na trbuhu
Ukazale su mu se sve bore na čelu
Usta stisnuta, ne bi ni riječ zucnula
I na TV-u
Opet negdje
Neki rat
Haubice, ruševine, krv i svi ti nevini ljudi
O kojima Christiane Amanpour tako opširno izvještava
Mater stoji okrenuta leđima
Čela naslonjena na gornji ormarić kuhinje
Kao da bi se skljkala da nije tu našla oslonca
Pere suđe
Klapanjem pokušava nadglasati CNN
A to je nemoguće
Čuje ga se na dno ulice
Trebalo bi nešto učiniti
Kao da me obmotala čelična sajla
Koja se uporno savija
U ovoj tišini ne mogu disati
Dobacujem mami:
Oće nam trebat novi tanjuri?
Ali ne pali
Pada mi na pamet ona slika kad sam bila skroz mala
Šetamo uz Miljacku, ja u sredini
Uzimam njenu ruku i stavljam je u njegovu
Njihovi pogledi su hladni
Nije dobro
Moram se jače potruditi

Nešto smisliti
Jer ja sam rođena
Da sve popravim

SESTRIN ČUVAR

Na bojleru gori crvena lampica
To je kamera
Koja snima
Zato se ne tušira
Ne pije
Ne jede
Ne mora na WC
Sjedi na tuđem krevetu
U nepoznatom stanu
S razmazanom maskarom
Raščupanom kosom zauzdanom u ofrlju punđu
Na vijestima pričaju o njoj
Smiju joj se
Zašto, pita se
Evo, brate, slušaj, pogledaj
Ova žena se smije
Smije se i drži mikrofون
Televizor smo ugasili
I onda nismo znali šta bi
Iz utičnice su dolazili glasovi
Čuješ li brate, čuješ li?
Zvala je policija
Da je pita je li u opasnosti
Oteta
Ili tomu slično
Samo je poklopila
Na oca se naljutila
Pas leži pored nje
Zbunjen je
Nije jeo
Pio
Nije ni ona, pa šta?

Kaže
Jedna glava, sto jezika
Zvoni parlafon, tu su
Hoćeš li mi bar jednom
U ovih sedam godina biti brat
Gleda me preko oka
Dok odlazim
Doma
Ostavljam je
U sigurnim rukama
S onima
Od kojih je i bježala

PELEGRINKA

Sjedim na kamenu
Ispred didove kuće
Pod majčinskom sjenom
Stare pelegrinke
Njene razgranate čvrste ruke
Savijaju se oko mene
Nitko mi ništa ne može
Među divljim zeljem i maslačcima
U tišini koja oslobađa
Tajne mi se otimaju
Osjete da mogu
Bježe na površinu
Poput mjehurića zraka s morskog dna
Kao na primjer
Voljela bih da me nema
Pelegrinka sve prima
Sve dozvoli
Ne osuđuje
Poslije joj se ljušti kora
Ona otpušta
Obnavlja se
Čisti
Kao riđa mačka
Sapletena oko mojih nogu

STARE FOTOGRAFIJE

Tablet stoji na visokom poličaru
U dnevnoj sobi
Tako da ga mali ne može dohvatiti
Osim ako se ne propne na prste
I sruši album s fotografijama
Koji se sasvim slučajno otvori na stranici
Gdje je fotka tebe od prije trinaest godina
Zavaljen u plastičnu stolicu
Na balkonu svojih roditelja
U onoj crnoj jakni koja ti širi ramena
Sa šeretskim osmijehom u koji sam se odmah zaljubila
Crvenih očiju
Vrebaš poput vuka
Sad bi na mene skočio
Ona ti sjedi u krilu
Zamotana kao mali bumbar
Iza vas se vidi more
Pa ispod nje mi u Parizu
Sunce nas ubija
Ja u cvjetnoj haljinici ti u mišić majici
Zagrljeni ispod Eiffelovog tornja
Smijemo se
Mislimo hoće li žena kojoj smo dali fotoaparat
Pobjeći s njim
Cijeli svijet je pod našim nogama
Zatvaram album
Gledam te
Vrtiš video za videom kako drugi love ribe
Barem da gledaš, kad više ne ideš
Vidi zubatac od tri kile!
Vičeš mi
Jedan od rijetkih trenutaka kad ti oči sjaje

Mama, barba na videu psuje
Ono na *p i j* puno puta
Dobro je, sine
Kažem mu
Ona glasno udara tabanima dok hoda
Zahtijeva da njoj skineš ograničenje na mobitelu
Psi su se uzvrpoljili
Vrijeme im je za izaći van
Gazim po Lego kockicama
Moram usisati kuću
Napraviti kakav takav red
Sutra je dizanje u pet
Od svega sam umorna
Odlažem na policu
Tu ljubav
Bezbričnost
Sve
Za kasnije

JA BIH TREBALA ZNATI

Ako bude treći svjetski
Bojim se da ću zaboraviti disati
Da će mi se noge oduzeti
Gdje da sklonim svoje?
Jer ja bih trebala znati
Ako opet krene
Gdje i kako se izmiče i bježi
I da se nose samo fotografije, pare i dokumenti
U svrhu kasnije rekonstrukcije
I da nitko od njih ne smije vidjeti
Kako je sve u meni sapeto i vrišti
Ja bih trebala to moći djeci objasniti
A kako, kad ne mogu ni sama sebi

GLADOVANJE KOŽE

LJUBAV U RINFUZI

Kad moja majka
Dode u posjet
Psi polude
Skaču na nju odmah s vrata
Propinju se i laju
Njihovi vidrini repovi
U sve kraćim razmacima
Kučaju u drveni namještaj
Majka se okreće da vidi tko je
Svaki put je nasamare

Kad ih propisno iščeše, izmasira, izmazi
I sjedne na kauč
Psi dođu do nje
Jedna slijeva, druga zdesna
Mokrim njuškama gurkaju joj ruku
Tko će prije, tko će jače
A ruka izranja
Poput zaigranog dupina
Majka zalaje od sreće
Opila je ljubav u rinfuzi
Pa kaže
A šta je životinje? I vi biste pažnje?
Domalo, praveći se ozbiljna
Ajmo, dosta!
Svu ste me izbalile
Ovo su mi nove hlače za posao, krevet!
I pokaže im prstom prema košari
One odu, nećkajući se
U potrazi za idućom slobodnom rukom
A majka se podboči i kaže
Eh, da mi je biti pas

TVOJE GOLO STOPALO U MOJOJ RUCI

Moj broj četrdeset i jedan i kraj njega tvoje šlapice
Gledam te - malog mene
Guste crne trepavice spavaju na tvojim obrazima
Dišeš u pravilnim razmacima i to me umiruje
Odbijam se suočiti s još jednim danom
Tvoje golo stopalo u mojoj ruci
Vraća mi vjeru u čovječanstvo
Pomaže mi da lakše preživim činjenicu da je opet rat
Tako je i prerekla naša susjeda Almasa
Dok smo se skrivali od granata na dvadesetom katu
Rekla je
Kad ovo završi svuda će biti rat, ali će nas na Balkanu zaobići
I evo nas
Negdje drugdje riču prazni trbusi i suše se usta
Negdje drugdje žene, djevojčice plaču nad poderanim suknjama
Negdje drugdje snajper kosi na tržnicama i u redu za vodu
Negdje drugdje spravljaju se škole, bolnice i vezena pročelja zgrada
Reski vjetar nanosi miris gareža
Negdje drugdje - rijeke ljudi, život u kesama
Negdje drugdje, ne ovdje
Sve to može
Tvoje golo stopalo u mojoj ruci

MEGI

Bublasta, kudrava, baršunasta, mala, bespomoćna, drhtava
Smrdiš k'o svinjac
Jedva sam s tobom u krilu izdržala od Trilja do Splita
Nisu me spasila ni sva četiri otvorena prozora

Kući tjednima cviliš skutrena kraj kauča
Na kojem pokušavam spavati
Zoveš ruku da se čudesno pojavi
Fali ti mama

Pa si izrasla
Od sveg veća ti glava
Optrčavaš park s vršnjacima
Kao da vas bijesne mačke gone
Gledam kako ti u trku kloparaju uši
Molim Boga da na vrijeme skreneš kod svakog zavoja
Ćoravice moja

Grizeš, glodeš, melješ, ždereš, trgaš, nosiš
Zidove, štokove, lajsne, stolice, komodu, vrata
Moje dragocjene knjige i dugo čuvanu aloe veru
Sjediš usred svega
Poškropljena zemljom
I gledaš me kao da nisu tvoja posla

Sutra povraćaš
Puni su te parketi
Pretvorila si sve u dlakavi smrdetnjak
S notom dezinfekcijskog sredstva.

Ljeto je
Tvoje su se godine nabrale
Ostavljam ti klimu
Dok zaključavam

On dobacuje
Šta joj nisi i seriju upalila

Kada se vratim kući
Dočekaš me na vratima
I ne ide samo rep lijevo-desno-žustro-vješto
Nego i čitava zadnjica
Ližeš me, grickaš ruku, cviliš, žališ se

I ti si meni nedostajala
A kako će tek biti
Kad me više ne dočekaš

BILJARSKE KUGLICE

Nas dvije
Približavanje-sraz-udaljavanje
Kao biljarske kuglice

Nekad mi nosiš
Vrećice pune ljubavi
Domaći špek, jabuke
Kolač od mrkve i sarme
Dovučeš sve na noge

Neki drugi put
Kao da su nam jezici pomiješani
Kao majka bi trebala biti poput Gospe
I voljeti bezuvjetno
Kao kći bih trebala, ako već neće pomoći
Razjapiti usta
I progutati jezero
Radi mira u prvoj kući

Pa šutimo po mjesec, dva
Ni ne znaš da sam opet trudna
Srce me vraća nazad u vrijeme
Kad sam stajala ispred ELBIH-a*
S hrpom ljudi
A nigdje nikoga

* Odmaralište za radnike u Makarskoj koje je za vrijeme rata služilo kao prihvatilište za izbjeglice.

GOSPODARICA

Kad već nije mogla biti
Velika ljubavna priča
Bit će jedna
Velika sretna obitelj

Majka se pocijepala na dva dijela
Jedna je sestra dobila ljutnju
Druga tugu

Majka je odrezala svoju crnu, valovitu kosu do struka
Prestala nositi duge, lepršave haljine
I raznobojne salonke
Stavljati kremu za lice
Šminku
Parfem
I obratila se frižideru za podršku

Ja, prva kći
Odrezala sam kosu
Pustila stomak
Majčina tuga moje je gradivno tkivo
Moj muž, djeca, psi
Sve je u sjeni
Ona
Gospodari

GLADOVANJE KOŽE

Znoj ispod pazuha
Mlijeko na prsima
Moj izbljuvak na tvojim ramenima
Mirišeš majko
Tvoje me ruke obavijaju
Poput bedema
Ne može me dohvatiti
Nikakva zla sila
Tijelo mi poput gospine trave
Obuzima milina

Bez tvog dodira
Sve nestane
Mlatim rukama i nogama
U meni se sabija strah
Sama sam, bez izgleda da preživim
Derem se, tražim te plačem
Dok ne ostanem bez glasa
I naučim da nećeš doći
Da te možda nije briga
Ili su te uvjerali
Da moju glad i san
Mjeriš njihovim mjerilima
Ili u drugoj sobi gledaš u plafon
Jer ti je svega previše
Ili samo nemaš kad
Onda prestanem
Spustim ruke i noge
Vrišti još samo
Moja gladna
Koža

SISA-NOSALICA

Kula neoprana suđa
Prijeti da će svaki tren pasti
Cijeli stan smrdi na pelene
Mama leži na kauču
Gleda u svjetlucavu kuhinjsku plafonijeru
Iz spavaće sobe čuje se plač djeteta
Kao i cijeli dan danas
I sutra
I svaki dan otkad je rodila
Stomak joj zapomaže
Šta će jesti?
Nije ništa skuhala
Nije ništa kupila da skuha
Nije se otuširala
Šta dijete glasnije plače
To njoj jače curi mlijeko iz nabreklih prsa
Vruća su i bolna
Toliko da njoj udara u glavu
Šta će tek biti kad ih dijete dohvati
Zadnji put njoj je krv pustilo
Mora na WC, ali odgađa
Jutros je plakala
Dok joj je mokraća
Curila preko šavova
Vidi stvari kojih nema
Zorom, dok je dojila
Učinilo joj se da djetetu ide krv iz uha
Kad svojoj majci počne pričati
Kako su uvijek samo njih dvije
I da je usamljena
Ona je plesne sa
Bog te blagoslovio s tako predivnim djetetom

Nije da ona ne misli da je predivno
Samo je proždrlo cijelu
Postala je samo sisa-nosalica
Kuju društvo više ne zove
A ionako ne zna šta bi s njima podijelila
I da je zovnu
Hej ljudi, pobjeda! Danas sam ručak za stolom pojela!
Dijete još uvijek plače
Muž će u šest i po s posla
Pa u nabavku svega šta mu je napisala
Doći će gladan i umoran
Kako nije skuhala, a doma je cijeli dan?
Pričat će o njegovom danu
Jer ona iz kuće nije izašla
I ne zna šta bi podijelila
Osim par
Sitnih
Pobjeda

PRVI TRAVNJA

Izgubila sam te prvog travnja
Na dan zbijanja spački
Te godine
Moralo je nešto da se rodi

Pisala sam
Skupljala pjesme pažljivo kao biljke u herbariju
Dok nije bilo dovoljno
Odbilo me nekoliko izdavača
Neki i bez čitanja
Za poeziju se nema para
Dok nisam naišla na malu izdavačku kuću
Koja je moje pjesme oživjela

Prvi put sam zbirku uzela u ruke na dan promocije
Držala sam je ispred sebe
Ponosno
Mirisala
Pazila da ne padne
Kao šta bih i novorođenče
I plakala suze
Zaostale
Još od travnja

DOKAZ POSTOJANJA

mom nerođenom djetetu

Okružile su me
Nindže sa skalpelima
Glasovi im se isprepliću
Toliko svjetla, ravno u oči
Jučer je život iscurio iz mene
Danas će te sastrugati

Glava s Mickey Mouse kapicom
Smješka se i pita
Kako ste?
Kažem
Bolje da se nisam ni probudila
Pa prebirem po tijelu
Sigurno si se negdje sakrila

Na mobitel mi pjeva zbor
Bit će drugi put
Život ide dalje
Ležim u zamračenoj sobi
A tjedni stoje

Onda ustanem i tražim te po livadama
Sjednem s Megi na zidić ispod Lovrinca
I dok ona njuška
U lelujavoj mladici čempresa
Iza koje se probijaju zrake sunca
Tražim dokaz tvog postojanja

DOBRO JE

Tvoj prvi zub

Rođendan

Koraci

Kako si učio voziti bicikl

Misli kao na autocesti

Igraj se mama

A mama oko ručka

Gorio si

Radila sam

Ništa ozbiljno, mislila sam

Izaći ćeš

Sve će biti u redu

Tebe mi ne smiju uzeti

Mi, roditelji - skupa, a sami

Ne razgovaramo

Hodamo po hodniku

Gore-dolje

Pravo-krivo

Brzo-polako

Vrata sa šifrom konačno se otvaraju

Izvoze tvoj krevet

Kirurg ide prema nama

Skida masku,

Kaže

Dobro je

I sve se u meni pusti

SREĆA DA SAM TE RODILA

Sreća da sam te rodila
Drugačije se ne bih upišala
Svaki put kad bih kihnula

I tko kaže da čovjeku treba
Sedam-osam sati sna
Taj o bebama pojma nema

I šta će mi slatki miris parfema
Na mojim ramenima
Samo Eau de bljuvotina

I zašto bih jela, za to se vremena nema
Samo s nogu šta ima: banana, čokolada
Pa se poslije na vagi u afan pada

Nemam potrebu s odraslima razgovarati
Ja ću samo tepati, mijenjati pelene
Čistiti, uspavljivati, zabavljati
Mozak će mi se u puru pretvarati

A kad se kreneš meškoljiti
Na dojku ću te prikačiti
I čitav novi svemir će nam se otvoriti

PRELIJEVANJE

PRELIJEVANJE

Danas sam išla po kruh u kvartovski dućan
Kod slatkiša srela susjedu iz osamnaestog portuna
Kaže
Još sam na porodiljnom
Evo me u izlasku!
Dućan mi je domet
Ovo je sve šta imam od ljudskog kontakta

Danas sam išla kod kozmetičarke staviti trajni lak
Bila je tamo i jedna starija gospođa s dugim, crvenim noktima
Artritis, kaže
Ujutro bi mi trebalo petnaest minuta da se nekako ispravim
Dizala bih se iz zaleta, a otići sama na WC bila je fantastika
Sad sam dobro
Pogođena mi je terapija

Danas sam išla na vrtićku radionicu sa svojim šestogodišnjakom
Soba je bila puna roditelja i mališana
Bila su čak i dvojica tata
Mama od Marina koji je skakao u blizini prekriven šljokicama
Za stolom je pričala
Čekamo tjednima da dobijemo papire za posvajanje
Prošli smo sve provjere
Mater mu je potpisala
Prije šest mjeseci javio se neki čovjek da mu je tata i da ga ne da
Luda, bila sam luda
Srećom, bila je lažna uzbuna

Danas sam kupovala božićne darove
Legiće, plišance i ostale narudžbe
Na kasi pored mene, majka govori kćeri
Imam samo svima za jojo
Pocrvenim k'o kapa Djeda Mraza

Sve te žene
Iz kojih se prelijeva
Metastaziraju u meni
Hoću li ja
Kad dođe nevolja
Hodati uokolo
S dugim
Crvenim
Noktima

JOŠ JEDAN DAN

Ljeto je
Razmišljam o novom odjelu u koji sam upala
Vrući svileni pijesak mi pod nogama
O zadatku koji sam dobila
Povjetarac nosi miris kreme za sunčanje
Jesam li ga dobro razumjela?
Cure sladoledi po prstima
Jesam li ga bez greške obavila?
Izložena tijela cvrče
Šarene se kupaći kostimi
Jesam li bila dovoljno brza?
Djeca podcikuju dok se prskaju u plićaku
Ruke, noge bacaju se za piciginaškim lopticama
Moja sadašnjost oči nema
U daljini se čuje brodska sirena
Polako pada mrak
U vjetar odlazi još jedan dan

PODBUHLA ŽENA U OGLEDALU

Jeste li znali da pčele umiju brojiti?
Kad postane neizdrživo, san me odnosi
Jučer u šetnji
Djevojka na ulici je pjevala
Tolika količina radosti
Zar je dozvoljena?
Samo želim da napokon završi
Da dođe princ i da me poljubi
Jer nijedna princeza u bajci nije bolesna
Ona bi da mora
Uz grlenu pjesmu dvorac pomela
Pratile bi je ptičice
Ona bi uživala
Ne bi čekala
Stotinu godina
Da se odvoji od staklena odra
Ne bi išla naprijed poput ljenjivca
Nazad k'o ptica trkačica

Tko je ova podbuhla žena u ogledalu
Pogleda k'o u basseta
Vještica je začarala
Zaboravila se smijati
Htjela bi da je drugačija
Da je slatka breskva
Koja pršti od soka

IZOLACIJA 2020

Ventilator glasno bruji
Lijepim se za krevet
Svrbi me koža
I sve ispod nje
Muž mi donosi još poezije
Čujem
Pusti me!
Smrdiš!
Dileru, dileru!
Pa onda muški glas
Prestani dok ne bude sranje
Trčim do prozora
Di-le-ru! žena je sve glasnija
Prvo vidim udarac noge u glavu
Pa nju, krupnu, kako tetura
Pa njega, golog do pasa,
S trbušinom kao prezrelom lubenicom
Stoje u vrtu obližnje kuće
Pusti me na miru!
Ajde ća!
Hvata je u kravatu
Grlo mi se steže
Istrgla se i zamahnula u prazno
On ulazi u kuću
(Možda me vidio?)
Dere se za njim
Smrdiš! Dileru! Ajde ća!
Ošamućena nepoznatom slobodom
Gleda oko sebe
Sama
Zatim ulijeće u kuću
K'o bijesna osa

Da ispuni tišinu

Ostaje samo

Brujanje ventilatora

KATARINA

Zove se Katarina
Sva je od krutih pokreta
Poput uličnih ljudskih kipova
U razgovor se uključuje tiho i povremeno
Nikad glavna, nikad vodilja
Dok sluša, čupa kosu
Vuče uporno i kosa s vremenom popušta
Pokazuje mi skrivene rupe na tjemenu
Tu joj je snaga otišla
Njene plave oči, sigurno još ljepše kad sjaje
Kažem joj
Baš si krasna Katarina
Gleda me zbunjeno
Imam tajnu, šapće
Bila sam glavna, znaš?
Otišla u Dansku
Zarađivala boli glava
Promaknuta u voditelja
Dobila još više posla
Htjela sam biti važna
Jednog dana netko je povukao ručnu
Gore nisam mogla do pomoći
Pa sam se vratila
I evo me ovdje
Ne odem ni do dućana nasuprot bolnice
Drugi mi kupuju cigarete
Sad ne mogu ni zamisliti da dam otkaz
I sama odem u Dansku
Ne znam uopće
Koja je to Katarina bila

MERCEDES

Danas je bila dobar dan
Direktor je tražio da ja čistim njegova kancelarija
A-h-a, da, da
I opet učili španjolski
Dobro mu ide
Miris svježe kuhane kave
Zaposjedao je prostoriju za prostorijom
Dođi, idemo, nasmijala se
S balkona se u daljini vidjelo more
Znam da obećala prestat, rekla je dok je palila cigaretu,
Ali Mercedes, stavila je ruku na prsa,
Još nije spremna, zasuzile su njoj oči
Zato smanjila, deset dnevno
To je dobro – šta ne?
A joj, nisam ispričala.
Ludi Mate danas na poslu, dere se s pola hala
Do te kjero Marisol!
No me dehas por favor!
I baci se na koljena
Svi se smijali
To je Hrvatska o kojoj si pričao
Svi vole Španjolska
Namignula je fotografiji
Preko uokvirenog sredovječnog muškarca
Stajala je crna vrpca
Sad moram ić na tvoja misa,
Prošlo šest mjeseca
Uzela je fotografiju i stavila je
Na ormarić za cipele u hodniku
Žurim Frane, žurim
Puhala je dok je oblačila tenisice
Ti – čuvaj kuća

Pobjeć će mi autobus
Zrakom je odjeknuo poljubac

NESANICA

NESANICA

Dva je ujutro
Sjedim za stolom
Pijem kavu
Psi hrču
Ovo je gore nego prethodnih dana
Kad sam otvarala oči u četiri
Bez ikakve namjere da ponovno zaspem
Lampice na boru trepere
Po stolu su razbacane Lego kockice
Jake the raddle snake, kesice graha i otvorena boca vina
Ovako je i zadnji put krenulo
Od nesanice
Ruminacije
Strahova
Pa put Jankomira
Njegovih cvijećem išaranih livada
Sjedalo ljuljačka kraj trećeg odjela
Tamo gdje sam redovito pušila
U bolničkoj grupi na FB svi pričaju o njemu
Je li kružio oko bolnice istim puteljcima?
Ili je bio od onih šta ne izlaze iz kreveta?
Bila je potrebna nezaključana škola
Dječakovo sitno tijelo
Srušilo se nakon prvog uboda
Učiteljica je razvukla ruke i noge poput paukove mreže
Iza nje, pod zadnjim klupama djeca su nijema vrištala
Kroz tijelo joj je prolazio nož kao kroz maslac
Povijala se pod silinom njegovih uboda
Ne želim razmišljati o dječakovim roditeljima
Započinjem novu partiju *Tetrisa*
Zagovaraju uvođenje detektora metala
Živjela Amerika!

*

Sporo je nedjeljno popodne
Odlazim u najbliži supermarket
Dok pregledavam narančaste cijene
Glasno izgovorene riječi
Iz reda do
Zabadaju se u mene
Poput stotine žileta
Pogledala bih šta se događa
Ali se ne usuđujem
Možda je neka zlostavljana žena
Jer samo one šute
Kad se na njih tako obruše

Prema blagajni dolazi niski, žilavi čovjek
Metar iza njega dječak
Od nekih pet godina
Mokra mrlja na njegovim hlačama brzo se širi niz desno bedro
Šta si to napravio!? čovjeku je žila iskočila na vratu kad je vidio
Nagnuo se prijeteci prema naprijed
Dječak je ustuknuo
Pa samo je malo, nema veze,
Brani se
Šamar ga stiže

Otima mi se jedno tiho: Nemojte
Čovjek se bijesno okreće
Svi u redu sklanjaju pogled, šute
On ostavlja košaru, vodi ga u WC
Da zovemo policiju? šapćem
Susjeda je nožem probo, prekida me mladić iza mene
Nedavno su ga pustili iz zatvora
Oni se vraćaju
Brojim pet prstiju na dječakovom obrazu

Jedne crvene uši i raščupanu kosu
Čovjek plaća i odlazi
Pratim ga pogledom

Dolazi autobus
Namrštenog lica
Gura malog ispred sebe
Vrata se zatvaraju
Dječak sjeda prvi
Kraj prozora
Zakopčava jaknu do brade
Taj pogled
Kao da sjedi kraj vlastitog dželata

PLANOVI

Otići će na plažu
Sa sestrom
Nastaviti sunčati svoj uzbibani, nabreknuti trbuh
Na zidiću plaže Firule
Dok se u plićaku igra žestoka partija picigina
Njih dvije smišljat će večernje planove

Advent je
Kućice prosute po rivi
Okićene krnjim lampicama
Miris fritula, kobasica i vina
Promenada ženskih *outfita*
Skupljači boca nagnuti nad kantama
Šušur nadglasava
Gitara
Klavijatura
Bubnjevi
I ta neka pjevačica

Večeras će odjenuti dugu pletenu haljinu
Koja joj ne steže trbuh
Sestra će suknju i asimetričnu crno-bijelu majicu
Koji joj je ona poklonila za rođendan
Hihotat će se
Kao nekad u gimnazijskim danima
Dok su se spremale za disko
S plaže će kući
Za pun stol
Obilato ručati
Mater je pretjerala
Kao i uvijek kad dođe iz Chicaga
I napokon se sastanu za blagdane
Poljubit će je nakon jela

U znak zahvalnosti
Pozdraviti sestru i oca
Prileći
Njen mozak će u snu
Obliti topla krv
I nikad se više neće probuditi
Samo će trbuh i dalje živjeti

BITI DOBAR

Lorena je otvorila usta
Iz njih je izletjela golubica, a Lorena je zašutjela
U njenim očima tisuće potopljenih brodica
Šta će ona, šta će patuljasta djeca
Kaže njoj: Idi, ali patuljke ti ne dam!
Iako s njima ne razgovara
Njegove riječi - uznemirene ose
Ljeto je
Selo sluša, al' ne pomaže
Proći će generacije i generacije dok se zla ne isprave
Teške su joj ruke i noge
Nepomično leži
Patuljci je ljube
Pitaju: Mama, kad će tata opet biti dobar?

*

Daj mi to šta te proganja
Ljude, utičnice, radio
Tvoj iskrivljeni svijet
Ti nikad nećeš biti
Mrtvi buket ruža na mome stolu
Daj mi nesanicu
Prevrtanje u krevetu
Misli zbog kojih želiš umrijeti
Privit ću svo to trnje
I ono će nestati
Daj mi nepomičnost,
Katatoniju
Nemuštost
I gdje već pobjegneš
Kad ti je previše
Kad se ne može do tebe
Ja ću, dijete, uzeti sve na sebe
Samo daj mi, oslobodi se

ŽENA KOJA ME POPRAVLJA

PUPČANA VRPCA

Isprva pupčanu vrpcu odmotavam triput tjedno
I to mi je malo
Čistim gnojne oči
Kao pčela u košnici
Obješena poput margareta na kuhinjskom stolu
Narednih petnaest godina
Žena koja me popravlja
Skalpelom otkriva
Nekrotična tkiva
Prividnih slučajnosti
Naučenih krivih spojeva
Sad kad ste svjesni, rekla je
Kad se tkivo opet upali
Znat ćete što treba učiniti
I presjekla pupčanu vrpcu
Nisam imala izbora
Nego udahnuti

PROMJENA

Bila sam luda za njim
I to mu se sviđalo
Imao je potrebu
Da me povrijedi kad mu se previše približim
Poslije srednje škole
Izgubili smo kontakt
Dok me nije našao
Nađimo se?
Ne
Pa povedi muža
Ne
Zašto?
Nisam više ona Marina koju si poznavao
Poslao mi je mutni video i pitao
Prepoznaješ li je?
Na njemu je djevojka
Lepršave kose do leđa
Plesala u nekoj maloj haljini
Rekoh
Ne

Nema više ritma u mojim nogama
Sad svaki korak koji napravim
Provučem kroz filter zabrinutosti
Vrtim šta sam trebala kad stvari već završe
Svi prkosi u meni davno su zamrli
U cirkone mog vjenčanog prstena
Nepovratno je utisnuto brašno
Kosu sam odrezala
I ne znam točno
U kojem trenutku se dogodila
Ta promjena

Bravo, napredujemo

Rekla je žena koja me popravlja

NIJE SVIJET MARINOCENTRIČAN

Došla je
Prosula trnje i otišla
Njen pogled
Stotinu prstiju u mene upire
Spuštam vjeđe
Trnje je zbog mene
I nema tog šećernog fiksa da sad pomogne
Čemu takvo lice, pitala me labudica
Ona svoje mlade ne ujeda
Nit' ih od sebe tjera
Ja sam zatvorenik svojih krivih uvjerenja
Obavijaju me poput povoja novorođenčeta
Jedan glas mi govori
Moja ruka mora učiniti da sve bude kako treba
Kod tebe, kod nje, tog muškarca, te žene
Nije svijet Marinocentričan, rekla je žena koja me popravlja.
Ja joj povjerujem
Do idućeg puta

NEPOZNATO DOBRO

Voljela bih biti opuštena
Poput novorođenčeta koje leži na majčinoj koži
Sretna
Poput psa kad vlasnik otključa ulazna vrata
Lagana
Poput glave maslačka
U miru sa samom sobom
Ali ne znam kako se to biva
Sigurno ne otvarajući čips
Čokoladu
Čisteći kuću
Perući robu
Dok se sve košare ne isprazne
Sigurno ne nadglasavajući tišinu
Kad ostaneš sam sa sobom

U Sarajevu je bilo dobro
Sve do rata
Sve do jednog običnog ručka
I onda smo otišli
Dobili karton
Na kojem je pisalo izbjeglica
I to je sve šta si bio
Sve je to iz mene izvukla na zadnjem susretu
Žena koja me popravlja
Bolje poznato zlo,
Nego nepoznato dobro
Komentirala je na rastanku uz smijeh
Bože, koja sam ja kukavica

ŽENI KOJA ME POPRAVLJA

Danas sam sredila meniskus
Dok sam se dizala iz čučnja
A već sam bila kupila karte za Mostar
Da posjetim rođake
S kojima sam odrasla u Sarajevu i na Ilidži
Oni su moja tajna nit
Jedina veza koju imam sa starim životom
Svaki put kad dođem
Nude mi uz kavu
Umjesto lokuma
Komadiće sjećanja
Sitne dragulje
Koje kasnije slažem
Poput puzzli
U sliku stare sebe
Pa plačem, smijem se, iznenađujem
Pitam se
Šta sam još sve zakopala
Dublje od svijesti
Šta se to skriva da me ne slomi
I zašto se kao svi drugi normalni ljudi
Ne sjećam
Ni šta sam radila prije dva mjeseca
Kamoli kad sam bila mala
A želim, tako mi treba
Da se sjetim
Tko sam ja

BORBA

Sjećam li se trenutka kad sam se borila za život
Pitali su me
Prepričavala sam ženi koja me popravlja
Kako ne, rekla sam
Ovdje, u ovoj sobi
Na ovoj kožnoj fotelji
Svaki ponedjeljak
Svaki drugi tjedan
I tako
Već petnaest godina

RAT I MIR

Školsko dvorište, marenda, osnovna škola
Razvučena *no name* majica
Hlače s gumom oko struka
Dva broja veće nego kod tvojih vršnjaka
U ruci bublica s listom salate
Tvoja najnovija dijetna metoda mučenja
Debela si, debela
Ne možeš sakriti da hranom puniš
Svoje spremnike ljubavi

Mrak, plaža, vikend, srednja škola
Čiketi ugašeni na nožnim zglobovima
Nadjačavaju nepodnošljivi grč u prsima
Kao da si kućni pas
Odbačen u gustoj šumi uz sporednu cestu
Ljutnju i bol okrećeš prema sebi
Ne valjaš, želiš se poništiti
Skidaš patike, hodaš odjevena kroz hladno more

Na faksu si zapela
Pored obitelji zlatnih studenata
Nikad nisi znala odbaciti nevažno
Bježiš, brojiš kave, proljevaš ih gostima u krilo
Voditelj kafića, vlasnikov kum, vječno pametuje
Nastaviš li se skrivati iza tacne
Iz mjeseca u mjesec plaću ćeš k'o žvaku rastezati

Prvi posao u struci
Postavio ti je njega na put
Dođe ti kao lavanda, ružmarin ili bosiljak
Prihvaća te cijelu
Sad kad ste svjesni svega
Rekla je žena koja me popravlja

Kad ćete Vi, sebe samu?

SUTRADAN SVE ISPOČETKA

ULAZNICA

Htjela sam negdje
Htjela sam nešto
A bila sam u čajnoj kuhinji
Žlica kave, ravna žlica šećera
Vruća voda i prst mlijeka

*

Nekad sam punila Modre Laste
Osvajala Lidrano
I onda je život stao
Godinama poslije
Počela sam upisivati radionice
Moj prvi zadatak
Moja prva priča
The priča
I odmah sudar s voditeljicom
Ona je spisateljica s iskustvom
A ja?
Lomila me svih mjesec dana
Dok smo radili na njoj
Ipak sam pisala
A ona je čitala

*

Zazvonio je mobitel
Vladimir Arsenić pri telefonu
Zove radi natječaja Ulaznica
Kad smo završili

Progutala sam vrisak
Koji se kotrljao u grlu
Nešto se važno dogodilo
Je li zaista?
Zovem svoje ljude
Da postane stvarno

*

Ja - *no name* u svijetu književnosti
Pa prvo mjesto za *the priču*
Ipak
Znam šta radim
Puna me je
Čajna kuhinja

KUPRES

Gruda je opalila u prozor
Nije ga razbila
Ajde, penzijo! više ekipa izvana
Za dugim drvenim stolom
Igramo žandara
U peći pucketa vatra
Gledam tvoje guste crne trepavice
Ničim se ne odaješ
Napokon bacaš kartu
Uzvrćaš pogled, smiješ se
Tvoje koljeno dotiče moje
Igraš se sa mnom
Kao što bi štene s nepoznatim zalogajem
Gurka ga lijevo-desno šapama
Njuši, liže
Uzima u usta
Stisne
Pa na kraju
Pusti

POLJUBAC VIŠKA

Možda sam te danas na izlasku poljubila ipak jednom previše
Možda se te ljubavi prelilo kad si išao u dućan
Pa si maloj preko puta
Dodao koliko treba za sladoled
Možda je zato oprala robu i suđe majci
Koja je došla umorna s posla
Možda je ona sutradan
Kad je skupljala lancune
S bolesničkih kreveta
Pogledala onu gospođu
Koja dugo već leži bez posjeta
Progovorila s njom
Iz gospođe se samo izlilo
Bože, sve je plivalo
Možda je zato sutra nazvala jedinu kćer s kojom dugo ne razgovara
Možda je kći dobila motivacije
Da se bori protiv raka koji je osvaja
Možda je doktor koji je liječi i potajno obožava
Taj dan otišao kući sa smiješkom
S nadom
Možda sve
Zbog jednog
Poljupca viška

ZLATNI RAT

Bili smo na tvom Braču
Ležali na Zlatnom ratu
Ja prvi put, a ti po tko zna koji

Naglo ti je počeo padati šećer
Precijenio si prethodnu dozu inzulina
S tvog lica boje kreča kapao je znoj
Trčala sam ti kupiti sladoled

Žena Francuskinja
Derala se na najmlađe od svoje petero djece
Vukla ga za noge u more
Dijete se hvatalo za oblutke i vrištalo
Na kraju ništa nisam napravila
Ni ja ni čitava plaža koja je to sve gledala

Večer je mirisala na borove
Rekao si, vidi
Tvoje lice odisalo je čudnim mirom
S jedne strane Rata more je gutalo sunce
Posvuda su se rasipali crvenkasti tonovi
S druge je izlazio mjesec

Posegnuo si u desni džep
I kleknuo
Ovog puta nitko nije gledao
A ja sam napravila
Sve šta sam željela

BOLNICA

Može trajati sat, može dva

Ne znam što bih Vam savjetovala

Rekla je medicinska sestra

Kava ima okus neodgovorenih pitanja

Zelenilo umiruje, rekli su stručnjaci

Ne mene i ne danas

Zašto ovoliko traje?

Sve sam obavijestila

Samo meni nitko nije javio

Prošlo je šest sati otkako su ga sakrili sterilni hodnici

Gledam u mobitel kao da ću ga hipnotizirati da brže zazvoni

Hodam

Svi moji *šta ako* bujaju kao zašećereni kvasac u toplu mlijeku

Spotičem se o sve ono

Šta mi je prešućeno

Hodam dalje

Ne odustajem

EVO TU, BAŠ TU

Privjesci ključeva naše slobode
Prave rupice na zidu kraj vrata
Miriše na *Jupol* i lak za parket
Moje ruke odlaze od mene
Izdužuju se
Da zagrle bijele glatke zidove
Did je donio rakiju da nazdravimo
Iz plastičnih čaša
Sve je tako prostrano prazno

I evo tu, baš na tome mjestu
Mijesit ćemo tijesto
U koje ćemo dodati sjemenke
Vani će padati snijeg
I stvorit će se kapljice na prozorima
Opit će nas miris svježe pečena kruha

Kad budu padale kiše
Skupit ćemo se jedno kraj drugog
Evo tu, baš tu
Ležat ćemo
Na našem novom kauču
Pokriveni dekom uz TV

Rodit ćemo dijete
Koje će spavati evo tu, baš tu
U krevetu kraj našega
Gurat ćemo jedno drugo
Kad se bude trebalo dizati po noći

Evo tu, baš tu
Ćemo se i posvađati
Letjet će tanjuri

Derat ću se na tebe
Reći ćeš: Koliko bisa u tom malom tilu
Kroz napu će se sve čuti
Susjedi će pričati

Gledam te, evo tu, baš tu,
Unatoč svemu
Ćemo i ostarjeti

SVE ISPOČETKA

Putujemo
Sve se pred nama otvara
Mogućnosti
Cvjetna polja
Nebeski svodovi
Srce mi je prenapuhan balon
Ne znam na koju stranu prije da pogledam
Gledam kako žive ljudi u mjestima kroz koja prolazimo
Starice s crnim maramama ispred kuće
I mladost u *crop topovima*
Prebacujemo se na autocestu
Prestizemo Slovence, Talijane, Čehe i pokojeg domaćega
Brzo se izmjenjuju slike
Divlji konji, krš, nalivene stijene koje se osipaju, pa šuma
Kasnije na odmorištu
Nestašni povjetarac igra se našim ljetnim haljinama
I sve je nekako slađe
I sendvič s puretinom umotan u celofan
I produžena kava
I sok od crnog ribiza
Vozač nam daje mig da uđemo
Tih je dok vozi
Nezainteresiran
Svira Oliver
Laganini
Daleko za nama ostaju
Krediti
Rana buđenja
Vrtić
Škola
Posao
Kasni sastanci

A sutradan
Sve ispočetka

Marina Čović

Rođena 1980. u Sarajevu. Fakultet elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje završila u Splitu. Poeziju i prozu objavljivala je u časopisima i na portalima te na Trećem programu Hrvatskog radija. Bila je suradnica časopisa Poduzetnik. Osvojila je nagradu Ulaznica za priču Mitke 2014. godine. Bila je u širim izborima za nagrade: Na vrh jezika (2015), Krična masa (2016), 9. Natječaja za kratku priču Gradske knjižnice Samobor (2021), Natječaja Jovan Popović u organizaciji IK Partizanska knjiga (2024) te užem izboru za nagradu Prozak (2017).

Objavila: *Kontraprotivna* (poezija, 2016).

Biblioteka Mali rakun

knjiga 93

Marina Čović

FANTOMSKO KORIJENE

prvo izdanje

© 2026 Marina Čović

© za elektroničko izdanje: Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, 2026

Izdavač

Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, Zagreb

Za izdavača

Krešimir Pintarić

Glavni urednik

Krešimir Pintarić

Urednik

Tihomir Dunderović

Fotografija

Edoardo Colombo / Pexels.com

Objavljeno

15. veljače 2026.

ISBN 978-953-374-429-2 (HTML)

ISBN 978-953-374-430-8 (EPUB bez DRM)

ISBN 978-953-374-431-5 (PDF)

Knjiga je objavljena uz financijsku podršku Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske i Grada Zagreba. Mišljenja izražena u ovoj knjizi odražavaju isključivo mišljenja autora i ne izražavaju nužno stajališta ustanova koje pružaju financijsku podršku.